

– שיעור –
ר"ת

**מדור
אמונה
ובטחון**

מתוך קונטרס 'הבינוני' המלא

הבינוני

ואחיה

חיים של אמונה ובטחון

שיעורי הרב שמעון שפיצער שליט"א | פרשת אמור תשפ"ד

בטחון והשתדלות בענייני רפואה

הכללים השווים והשונים בין השתדלות בענייני רפואה להשתדלות בשאר עניינים

שמועיל לשמירת הבריאות ויתרחק מן הדברים המזיקים) וְלִדְחוֹת הַמְדוּנָה (-המחלה) בְּמָה שְׁנִהְגוּ לְדְחוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׂצוּהַ הַבּוֹרָא יִתְעַלֶּה וְרָפָא יִרְפָּא (כדאיאת במסכת ברכות (ס, א):) אמר רב אחא: הנכנס להקיז דם אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שיהא עסק זה לי לרפואה ותרפאני וכו' לפי שאין דרכן של בני אדם לרפאות אלא שנהגו. אמר אביי: לא לימא אינש הכי, דתני דבי רבי ישמעאל: ורפא ירפא - מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. ובש"ע יורה דעה סימן שלו ס"א נפסק שלא רק ניתנה רשות, אלא האדם מחוייב בכך, ומבואר שם שאם אינו הולך לרופא להתרפא, הוא נקרא שופך דמים עיי"ש עוד בט"ז) מְבַלֵּי שְׂיִבְטַח עַל סְבוֹת הַבְּרִיאוֹת וְהַחֲלִי, שֶׁהֵן מוֹעִילוֹת אוּ מְזִיקוֹת אֲלֵא בְרִשׁוֹת הַבּוֹרָא".

מסיים רבינו המחבר: "וְכֹאֲשֶׁר יִבְטַח בְּבוֹרָא, יִרְפָּאָהוּ מִחֲלָיו בְּסִבָּה וּבְלִתֵּי סִבָּה (בלי קשר להשתדלות שעשה), כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (תהלים קז, כ): 'יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיִרְפָּאֵם וְגו', וְאִפְשָׁר שִׁירְפָּאָהוּ בְּדָבָר הַמְזִיק הַרְבֵּה, כְּמוֹ שִׁידְעַת מַעֲנִין אֱלִישֶׁע בְּמִים הַרְעִים, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (מ"ב ב, ט): 'וְהַמִּים רָעִים וְהָאֶרֶץ מְשַׁכֶּלֶת, שִׁרְפָא הַזֶּקֶם בְּמַלַּח (הפסוק מדבר על אנשי העיר שבאו לאלישע והלינו כי המים בעיר רעים והארץ משכלת. ויאמר קחו לי צלוחית חדשה ושימו שם מלח, ויקחו אלו, ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח, ויאמר: כה אמר ה', רפאתי למים האלה, לא יהיה משם עוד מות ומשכלת, וירפו המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דיבר), וְכֵן: (בשלח טו, כה) 'וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמִּים, וְאָמְרוּ הַקְּדָמוֹנִים, שֶׁהָיָה עֵץ שֶׁל הַרְדּוֹפָנִי (סם המוות), וְכְמוֹהוּ (ישעיה לח, כא): 'יִשְׂאוּ דְבַלַּת תְּאֵנִים וַיִּמְרְחוּ עַל הַשְּׁחִין וַיְחִי (הוא צוה לעבדי

כפי שבפרנסה צריך להשתדל עבור זה יחד עם הבטחון, כך גם בענייני הרפואה

בשער הבטחון פרק ד' אומר רבינו המחבר: "וְעַל אֵיזָה פְּנִים שִׁיְהִיָּה, רָאוּי לוֹ לְהִתְעַסֵּק בְּסְבוֹת (-בהשתדלות) וְאֵל יִרְפָּה מַחְזָר עֲלֵיהֶם (שגם כשאינו מצליח, יוסיף להתעסק בסיבות, אך בתנאי המבואר להלן) כְּשֶׁהֵם רְאוּיוֹת לְמִדּוֹתָיו וְלִגְפוֹ וְלֵאמֹנָתוֹ וְלַעוֹלָמוֹ כְּאֲשֶׁר קִדְמָתִי (בסוף הפרק השלישי שעל האדם לעסוק לפרנסתו בדבר שלא יפריע לו מתפלתו ומלימודו, וגם שתהיה ראויה לו לפי תכונת נפשו), וְיִבְטַח עִם זֶה עַל אֶ-לֵהוּי שֶׁלֹּא יַעֲזְבֵהוּ וְלֹא יִרְפָּהוּ וְלֹא יִתְעַלֵּם מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (נחום א, ז): 'טוֹב ה' לְמַעוֹז בְּיוֹם צָרָה וְגו' (אפילו ביום צרה הוא מטיב לחוסים בו. סיפא דקרא הוא: ויודע חוסי בו. ופירש רש"י: ויודע את צרכי חוסי בו)". על האדם לזכור שהגם שאינו מצליח, הוא מחוייב להמשיך יחד עם הבטחון בה', לעסוק בהשתדלות בעולם העשייה.

וכאן מוסיף רבינו המחבר ואומר, שענין הרפואה אינו שונה משאר העניינים. וכפי שבענין הפרנסה והשמירה מן הסכנה, האדם מחוייב לזכור שהקב"ה מנהיג את העולם, ויחד עם זה עליו להשתדל לפרנסתו ולהתרחק ככל האפשר מן הסכנות, כך הוא בענין הבריאות והחולי. וזה לשונו: "וְכֵן (פתח בתיבת 'וכן' המוסיף על ענין ראשון) נִאָמַר בְּעִנְיַן הַבְּרִיאוֹת וְהַחֲלִי, כִּי עַל הָאָדָם לְבְטַח בְּבוֹרָא בְּזֶה וְלִהְשָׁתְדֵל בְּהִתְמַדְת הַבְּרִיאוֹת בְּסְבוֹת אֲשֶׁר מְטַבְעֵם זֶה (שיאכל וינהג על פי מה שהרופאים אומרים

הבהרה: היות שקריאת מאמר זה דורש יישוב הדעת ורוחב לב, אי לכך אין כמעט שום תועלת לקראו למקוטעין במהלך התפילה וכדו', וד"ל.

גליון זה מוקדש

לזכות רחל ציפורה בת פרייזא אלישבע
לרפ"ש בקרוב ולבריאות איתנה כל הימים

גליון זה נתרם ע"י ידידינו

ר' ראובן זעליג בן שפרינצה אסנה חיה שיחי'
וזו' חוה גיטל בת אסתר פרל תחי'
לזכותם ולהצלחתם

יזכו לכל הברכות האמורות בתורה, לשפע ברכה והצלחה ולרוב נחת וקדושה מכל יוצ"ח ויזכו הם ומשפחתם להבין ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את הנלמד בשיעורים מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת

והרבה מחברים, וביניהם מחברים קדומים, כבר כתבו בשפה ברורה שיש בזה מחלוקת ידועה בין הרמב"ן והחובות הלבבות, שלדעת החובות הלבבות מחוייב האדם לדרוש ברופאים, ולדעת הרמב"ן ירא ה' צריך לבטוח בה' ותו לא. וכידוע שגם בדורות שלאחריהם נחלקו הצדיקים בענין זה, ורובם הורו ללכת לרופא כדברי רבינו המחבר, אך הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א שפתיו ברור מיללו שלא לדרוש ברופאים, וכן יש מהרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א, וכן כתב המנחת אלעזר זיע"א בדברי תורה (מהדורה רביעה צד) שידוע שרוב תלמידי הבעש"ט היו בדעה אחת שצריך ללכת לרופאים, אך כנגדם סבר הרה"ק מברסלב שלא ללכת לרופאים, והוסיף ששמע שכן היה דעתו של החוזה מלובלין זיע"א.

הדרך המקובלת בענין הרפואה – מצד אחד לדרוש ברופאים ומצד שני להאמין רק בה'

אולם הדרך המקובלת על כל אלו שביררו את הנושא (כולל זקני ברסלב) היא כפי שכתבו הנפש החיים והגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל והחזון איש (כל אחד בסגנון שלו) שאין בזה מחלוקת, אלא הדבר תלוי בדרגת האדם, כך שאין זה שונה מסוגיית הפרנסה. שהמון העם צריכים לנהוג כסדר הטבע ולעשות את העבודה המבוארת בדברי רבינו המחבר מצד אחד לדרוש ברופאים, ומצד שני להאמין אך בה' לבדו. ומי שהגיע למדרגת רשב"י וחבריו אשר מלאכתו נעשית על-ידי אחרים ואינו צריך להשתדל לפרנסתו, כמו"כ אינו צריך להשתדל ברופאים כי אם לבטוח בה' שישלח לו דברו וירפאנו.

ואף בדברי הרמב"ן עצמו מדויק שהוא מדבר רק על בעלי מדרגה כאלה, וזה לשונו: "והכלל כי בהיות ישראל שלמים והם רבים, לא יתנהג ענינם בטבע כלל, לא בגופם, ולא בארצם, לא בכללם, ולא ביחיד מהם, כי יברך השם לחמם ומימם, ויסיר מחלה מקרבם, עד שלא יצטרכו לרופא ולהשתמר בדרך מדרכי הרפואות כלל, כמו שאמר כי אני ה' רופאך. וכן היו הצדיקים עושים בזמן הנבואה, גם כי יקדם עוון שיחלו, לא ידרשו ברופאים רק בנביאים וכו' אבל הדורש השם בנביא לא ידרוש ברופאים, ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם וכו' אבל ברצות השם דרכי איש אין לו עסק ברופאים".

הכלל בפרנסה כשרוצה להמעיט בהשתדלות – שינהג ע"פ סדר הטבע

ובכן, נלך בדרך הסלולה ונחזור אל דברי רבינו המחבר, שבתחילת דרכו מצווה האדם להשתדל ברופאים, וכבר

חזקיה המלך שחלה בשחין שיקחו דבלת תאנים וימרחו אותה על השחין ויתרפא), וכבר ידעת מה שהיה מענין אסא (היה זה בשנת ה"ט למלכותו וחלה ברגליו ונתפשט החולי עד לאברי גופו העליונים), כשִׁבְטַח עַל הַרְּפָאִים וְהִנִּיחַ בְּטַחוֹנוֹ בְּאֵלֵהֶם בְּחַלּוֹ, מִהַמוֹסֵר וְהַתּוֹכְחָה לוֹ (הנביא הוכיח אותו הרבה ואח"כ נפטר מן העולם והנביא הסביר למה, כי בלבו בטח על הרופאים), וְאָמַר הַכְּתוּב (איוב ה, יח): כִּי הוּא יִכְאִיב וְיִחְבֹּשׁ וְגו' [יִמְחֹץ וְיִדְּיו תִרְפִּינָה]. עכ"ל רבינו המחבר בענין בריאות וחולי.

ההשתדלות שעל האדם לעשות נועדה לבחון אותו האם ינהג בזה ע"פ התורה

ונזכיר בקצרה מה שדיברנו בעבר שהצורך להשתדל לפרנסה, למרות שאין הפרנסה תלויה בהשתדלות, היא על מנת לבחון את האדם האם יעשה ריבוי השתדלות או דברים שאינם לפי התורה, והאם יבטח במוחו בפעולות שידי עושות. ובכן, כפי שהוא נכון לגבי הפרנסה, כך הוא נכון לגבי הבריאות והחולי. הקב"ה רוצה לבחון את האדם איך הוא משתדל להשיג לעצמו רפואה. שהרי אם האדם היה מצווה שלא להשתדל בענין זה כלל, היה הנסיון קל בהרבה, אבל הקב"ה רוצה ממנו דרגה יותר גבוהה, שכן ישתדל, ולמרות זאת שלא יאמין בהשתדלותו ולא יאמין בעוה"ז.

ע"י ההשתדלות בעוה"ז עם הכוונה הנכונה מחברים שמים וארץ

וכן הבאנו מתלמידי הבעש"ט שבעולם העשייה, שבו נראה שהכל נעשה על-ידי סיבות, כשאדם הולך לרופא ומאמין שהרופא אינו אלא שליח, וכשנוטל סממני רפואה הוא מזכיר לעצמו שהקב"ה ברא אותם כדי לרפאות חולים, והוא זה שמאציל לו רפואה, ואומר יהי רצון שיהיה עסק זה לי לרפואה וכו', הוא ממשיך את ההשגה שיש אלוקים בתוך עולם העשייה. כך הוא מעלה את העוה"ז. לכן רצה הקב"ה שמצד אחד יעסוק האדם בהשתדלות בעוה"ז, ומצד שני יהיה מחובר במוחו לשמים, כי כך הוא מחבר שמים וארץ. כי כל בשמים ובארץ.

השיטות השונות בענין הליכה לרופאים

וידוע שהרמב"ן בפרשת בחוקותי (ויקרא כו, יא) מדבר בחריפות כנגד ההליכה לרופא, וכותב בין השאר: "ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון ה', אחר שהבטיח (שמות כג, כה) וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך, והרופאים אין מעשיהם רק על המאכל והמשקה להזהיר ממנו ולצוות עליו". עכ"ל.

למקרה ולפעול באופן שונה ולהתאים את הפעולה לאותו מקרה. אדם שנוטה לכעוס, ותמיד עובד עם עצמו להיות רגוע, נקלע לפעמים למצב שבמקום לעורר בו הרגשים של כעס, מעוררים בו הרגשים של שאננות, ואז דרך עבודתו שונה מן הרגיל. רבינו המחבר כאן מרמז לכך, שאם אדם יחשוב שכשהלך לרופא, ולא הצליח, ילך לעוד רופא ולעוד רופא, עליו לדעת שכעת הנסיון יהיה לבטוח ברופא. והוא צריך להיזהר שלא לבטוח ברופא. ואם הוא בדרגה שאינו בטוח ברופאים כלל וכלל, ולכן אינו רוצה לפנות לרופא כלל, כעת יש לו נסיון שלא לעשות את המוטל עליו. ויש עליו חיוב ללכת אל הרופא. הא לך שהמצב מעורר הרגשים שונים בכל פעם, ועל האדם לעבוד על כך כדי להגיע אל הדרך הרצויה.

לא הרי הרפואה כהרי האכילה – באכילה שנעים מיד משא"כ ברפואה

כלפי מה הדברים אמורים? הנה ב'פת לחם' על החובות הלבבות, דייק בלשונו "וְלִדְחוֹת הַמִּדָּה בְּמַה שְׁנִהְגוּ לְדְחוֹתוֹ", וכתב לבאר שבאמת יש חילוק בין אכילה לרפואה. כשאדם אוכל, אזי גופו מקבל תיכף ומיד את כל צרכו ונעשה שבע. משא"כ ברפואה יתכן שאותם סממנים מועילים לאחד, ולשני אינם מועילים. והדבר פלאי. הוא כותב שם בלשונו: "אינו דומה זה לזה, ששם (באכילה) שם הבורא הדבר ביד האדם, שאם יאכל בוודאי ישבור רעבונו, ולהיפך, אם לא יקח המזון, בוודאי ימות ברעב, והרי לקיחת המזון היא הדרך הסלולה לשבר הרעבון בוודאי והושמה ביד האדם לדבר ברור ויתכן לקרותה דרך בני אדם. מה שאין כן בלקיחת הרפואה שלא יצדק לקרותה דרך בני אדם, שאיננה דרך סלולה ובטוחה ולא נתלית בפעולת אדם, שהרי כמה פעמים אין פעולת האדם מועלת והרבה פעמים נרפא המחלה בלי שום פעולה".

אכן כן, הדבר מפליא מאוד, וגם בזמנינו יתכן שהכאב יחלוף מעצמו. ואף במחלות קשות זה כך. ואין לזה הסבר. לעומת זאת יתכן שמפטים את החולה ברפואות והגוף אינו מגיב. הפת לחם מסביר שכך היא המציאות. הקב"ה קבע שכך תהיה פעולת הרפואה, ולכן נקט רבינו המחבר בלשונו "וְלִדְחוֹת הַמִּדָּה בְּמַה שְׁנִהְגוּ לְדְחוֹתוֹ", כי זה לא דומה לשאר עניני ההשתדלות וא"א לומר שהאדם מחוייב לעשות כדרך בני אדם, כי אין כאן דרך בני אדם ממש.

על האדם לברר מה נהוג לעשות במקרה כזה ולנסות אם יועיל לו. בשונה מאכילה שמי שאוכל נעשה שבע. כי ברפואה יתכן שגם אחרי שהרופא סלל לו דרך רפואה, צריך לקבל חוות דעת שניה.

הזכרנו שכך הוא בשולחן ערוך ושהט"ז כותב על כך בבירור שאין לאדם רשות לומר שהוא בוטח ואינו עושה כלום, אלא שהוא מחוייב לקום ולעשות מה שצריך על פי סדר הטבע. כי מן השמים רוצים שיעלה את עולם העשייה. מה גם שאף רבינו המחבר יאמר בהמשך דבריו שכבכל עניני ההשתדלות שהאדם מחוייב בהם, ככל שיעלה במדרגת הבטחון יוכל להמעיט עוד ועוד בהשתדלות. ואיך הוא יודע שהוא עולה במדרגות הבטחון? מן השמים מראים לו.

כפי שלגבי הפרנסה. אדם רוצה לשבת בבית ה' וללמוד כל היום ולהאמין שמלאכתו נעשית על-ידי אחרים, יכול לעשות כך רק אם הקב"ה באמת נותן לו רשות. וכל זמן שאין לו רשות מהקב"ה, הוא מחוייב לעסוק בהשתדלות. אין זה אומר שיצטרך לעסוק במלאכה כל ימי חייו, אבל כעת זה מה שהקב"ה רוצה ממנו, ולאחר זמן כשירוויח יפה, יוכל להמעיט משעות עבודתו, הכל לפי מה שהקב"ה יראה לו. אף כאן בענין הרפואה, כל עוד שהקב"ה לא הבטיח לאדם שיתרפא, אין לו רשות שלא להשתדל ברפואות.

הכללים בכל העניינים שווים אך מותאמים בכל מקרה לגופו של ענין

כעת עלינו לברר האם הכללים שווים בענין הרפואה ובענין הפרנסה ושאר עניני ההשתדלות, או שיש ביניהם הבדלים מסויימים. ובכן, הגם שיתכן שהכללים שווים בכל, כי תורה אחת לכולם וה' אחד ושמו אחד, מכל מקום לפעמים יש ביניהם שינוי באופן ההשתדלות הנצרכת לכל אחד מהם. הן כל אחד מבין שאם אדם צריך לעלות על גג ביתו לתקן שם דבר כלשהו, אם הוא אדם רגיל מן השורה, אינו יכול לומר: אמתין שיצמחו לי כנפיים ואעוף לגג, אלא הוא מחוייב לעשות את ההשתדלות הנכונה, דהיינו להביא סולם ולטפס עליו. אך כשמדובר ברפואה, בדרך כלל ההשתדלות אינה להביא את הסולם... הא לך שתמיד צריך להכיר את המציאות, ולהתאים את הפעולות לגופו של ענין, אבל הכללים נשארים אותם כללים.

אף בפרנסה, אם אין לאדם שום פעולה שיכול לעשות כעת, הוא פטור מהשתדלות, כידוע. אכן הרבה נכשלים בזה, כי לא ניגשים אל ההשתדלות באופן הנכון, אלא מתוך סערת רגשות ולכן הוא בטוח שהוא מחוייב לעשות דבר מה, וכשאינו מוצא דבר המועיל, הוא עושה דבר שאין בו כדי להועיל. אבל הכלל הוא, שאם יש דבר מה בסדר הטבע שיש בו כדי להועיל, צריך לעשות. ואם לא, אין צריך. כך גם בנוגע לסוגיית הרפואה, וצריך להיזהר ממראי מקומות שעלולים להתבלבל מהם ולהבין שברפואה יש כללים אחרים. אבל זה לא נכון. וצריך לדעת להבדיל בין מקרה

למרות שנראה שבפעולת הרפואה יש חוסר בהירות – הוא מושלמת לגמרי

והקב"ה עשה כן בכוונה תחילה, כי זוהי הדרגה המדוייקת של אופן פעולת הרפואה לפי רצון הבורא. כפי שהשמש שנמצאת במרחק מדוייק מכדור הארץ. אם היא תהיה במשהו יותר קרוב – העולם יישרף; אם היא תהיה במשהו יותר רחוק – יהיה קר מדי והפירות לא יבשילו. אף הרפואה נמצאת במידה זו של דיוק. ועל זה אומר רבינו המחבר **שצריך לעשות כפי שנהוג לעשות בעולם במקרה זה.**

צריך להשתדל ובו בזמן להאמין שאין הדבר תלוי אלא בהקב"ה. **ובד"כ הניסיון ברפואה יהיה הרבה יותר קשה,** כי באכילה האדם רואה, שכאשר הוא אוכל הוא נעשה שבע. לכן ברור לו שגם ברפואה זה כך. אם כואב הראש, נוטלים אקמול והכאב חולף. והנה יום אחד הוא מגלה שזה לא עובד. ואז נולדת בו מחלה חדשה – תוחלת ממושכה מחלה לב. הוא בצער נורא. היתכן שאחרי כל מה שעשיתי ואחרי כל הכסף שהוצאתי – עדיין לא נרפאתי?!

ולכן תחילה לכל על האדם להכיר את המציאות. **הקב"ה ברא את הרפואה באופן זה דווקא.** הוא רצה שהרפואות יועילו, אבל לא כמו האכילה. ואפילו אם יהיה לאדם אמונה בשאר הענינים, כאן הניסיון יהיה שונה. והדבר מוכרח מדברי רבינו המחבר עצמו, כי הוא נותן דוגמאות בפרנסה, דוגמאות באכילה, דוגמאות ברפואה. לכל תחום בנפרד. לכאורה ייפלא: כל-כך קשה לדמות מילתא למילתא לבד? אכן רבינו המחבר מתכוון לומר בזה: דע לך שבכל פעם הניסיון הוא שונה, ולכן חייבים לדעת את ההבדלים בעולם כדי להבין מה הטעות ומדוע כל-כך קשה לך כשנקלעת למצב חדש בחיים, עד שקצת נאבדו לך היסודות שכבר היו ברורים אצלך במצבים אחרים.

חזקיה גנז את ספר הרפואות מפני שהפסיקו לבטוח בה'

בענין זה יש להזכיר את דברי המשנה בפסחים (פ"ד מ"ט) שחזקיה המלך עשה ששה דברים, על שלושה מהם הודו לו חכמים ועל שלושה לא הודו לו, ואחד מהדברים שהודו לו הוא שגנז ספר הרפואות. מפרש רש"י: **"לפי שלא היה לבם נכנע על חולים, אלא מתרפאין מיד"**, דהיינו שהפסיקו לבטוח בה'. והרמב"ם בפירוש המשניות תמה על פירוש זה וכתב: היתכן לייחס לחזקיה, ולסיעתו שהודו לו, סכלות שאין ליחס דוגמתה אלא לגרועים שבהמון?! ולפי פירוש זה אם רעב אדם ופנה אל הלחם ואכלו שמתרפא מאותו הצער הגדול בלי ספק, האם נאמר שהסיר בטחונו מה?!

אכן הדבר ברור שכמו שאני מודה לה' בעת האוכל שהמציא לי דבר להסיר רעבוני ולהחיותני ולקיימני, כך נודה לו על שהמציא רפואה המרפאה את מחלתי כשאתמש בה.

הרמב"ם טוען שהרפואה היא כמו אכילה ממש, וכפי שלא יעלה על הדעת שאסור לפנות אל הלחם, אלא בוודאי צריך לאכול כל צרכו ותוך כדי כך להאמין בה', כך לענין הרפואה.

אכן החתם סופר (פרשת משפטים) כתב: ראיתי מה שהקשה הרמב"ם, אך איני מבין הקושיא, כי הרפואה שונה במהותה מן האכילה. הקב"ה אינו רוצה שהרפואה תפעל כמו אכילה. בענין האכילה ברא הקב"ה סדר של טבע. אחרי זמן מה שהאדם אינו מכניס אוכל לפיו, הוא נעשה רעב, וכשנעשה רעב, אם יאכל – ישבע, ואם לאו – יישאר ברעבונו וימות. לא כן בענין החולי, כי עליו כתב הקב"ה בתורתו: **"ועבדתם את ה' אלוהיכם וגו' והסירותי מחלה מקרבך"**. וכן אמר: **"אם שמוע תשמע לקול ה' אלוהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך"**, וכן אמרו חז"ל: **"אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן נגזר עליו מלמעלה"**. אם לאדם כואב משהו, יש לך חשבון. עליו לפשפש במעשיו. אין הקב"ה עושה דינא בלא דינא. ולכן אין ראוי לו לאדם להתחכם להסיר חליו בסממנים המועילים, אלא עליו לחקור אחר הסיבה הראשונה שהיא החטא, לתקן את המעוות ולהתפלל אל ה' ויתרפא.

הקב"ה מביא את החולי על האדם כדי שיחזור בתשובה

ולדברי הפת לחם מובן מאוד, ישנם רפואות בעולם, ויש חיוב להשתדל ברפואות, אבל מאחר שהרפואה פועלת בצורה אחרת מהאכילה, צריך להתבונן מדוע זה כך. החתם סופר הסביר שאכילה פועלת תמיד באופן ודאי. אדם שאוכל נעשה שבע. מה שאין כן ברפואה, כי שם הקב"ה לא רצה שתפעל באופן ודאי. כי הקב"ה מביא את החולי על האדם כדי שיחזור בתשובה, וכפי שמבואר בספרי החסידות, שכל אבר מחובר למקום בשמים השייך לאותו אבר וממנו הוא מקבל חיותו, וכשהאדם פוגם באבר מסוים, הוא פוגם במקור חיותו של אבר זה, וממילא הוא מפסיק לקבל ממנו חיות, ולכן הוא צריך לחזור בתשובה. הקב"ה גילה כמה וכמה פעמים בתורתו שהרפואה פועלת באופן זה, כאמור.

נמצא מעתה שלדברי החתם סופר יש לנו פירוש הגון ברש"י, והוא פשוט עד מאוד. ספר הרפואות גרם שהרפואה תהיה כמו האכילה. מי שחלה פתח את ספר הרפואות ומצא

נסיון הרפואה קשה מנסיון הפרנסה

והאמת שהפרנסה לא שונה בהרבה מהרפואה, כדאיתא במשנה בקידושין (פ"ד מ"ד): "רבי מאיר אומר לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה ויתפלל למי שהעושר והנכסים שלו, שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו". אכן אף לגבי פרנסה רצה הקב"ה שתהיה קשה כקריעת ים סוף. אך האמת שלגבי הרפואה יש בזה נקודה נוספת, כי החולי נוגע בגוף האדם עצמו, לא רק בממונו, ולכן זה פועל עליו הרבה יותר. מצד אחד ההכנעה שיש לחולה, יותר חזקה, ומצד שני, הלחץ שיש לו לעזור לעצמו, אף הוא יותר חזק.

הבדל נוסף בין רפואה לפרנסה - כי הרפואה ביסודה היתה צריכה לפעול כמו האכילה. לגבי הפרנסה האדם מבין שהוא לעבוד קשה כדי לעשות כסף וכולי האי ואולי. אף מי שלא למד מעודו שער הבטחון, מבין שהוא צריך להמציא רעיון, או חידוש ע"מ להיות ייחודי ושונה מכולם, הוא מבין שהוא צריך לעבוד קשה כדי שמלאכתו תתורגם לכסף, ולכן שם יותר קל לו לקבל את זה שהוא צריך לסמוך על הקב"ה. ולומר פרשת המן. כי הוא מבין שהכסף אינו צומח על העץ. צריך שהמלאכה וההשקעה, יניבו רווחים, ודבר זה אינו דבר שאפשר לעשותו בכוח.

מה שאין כן ברפואה, כיון שבהגדרתה היא דומה לאכילה שצריך להכניס בגוף את התרופה לכן קל יותר לטעות בה. שהוא לא מבין למה לו זה לא הועיל, ורק לפלוני זה הועיל.

בכל דבר שיש בו משום רפואת הגוף, הנסיון קשה. כשיש לו לאדם כסף בהרחבה, הוא חושב שהוא יכול להרשות לעצמו לעשות כל דבר. ולכן ברפואה שצריך סך הכל לקנות את הרפואה או ללכת אל הרופא, הוא מתאכזב קשות, כי פתאום הוא מגלה שהוא לא יכול לעשות כל דבר. הקב"ה סידר את ענין הרפואה באופן שייראה כדבר פשוט, כמו אכילה, ובפועל זה לא יהיה פשוט, וכפי שראינו בדברי החתם סופר, כי הקב"ה מביא את החולי לעורר את האדם לחזור בתשובה.

הולדת שפע והמשכתו לעולם המעשה

ובחזרה לסוגיין: כללי ההשתדלות ברפואה אינם שונים מבשאר התחומים כלל וכלל. כלומר, ההשתדלות והבטחון שהאדם מחוייב בהם, פועלים באותו אופן שהם פועלים בשאר כל הענינים. הקב"ה משפיע שפע מלמעלה, ממקור רוחני. והדרך להמשיכו לעולם העשייה היא בשני שלבים: תחילה צריך האדם להתבונן בזה ולחזור אל המקור הרוחני,

רפואה למחלתו, וכיון שכן, הפסיקו להתבונן כלל מדוע נחלו. ולכן גזנו חזקיה, והודו לו חכמים. **ללכת אל הרופא או אל העסקן הרפואי בד בבד עם פשפש המעשים, זה בוודאי הגון וראוי. אבל לא שהרפואה תהיה כמו האכילה ממש.**

היוצא לנו שמי שיש לו חולי אמיתי שכרוך בכאב ובמוגבלות ובחשש מן העתיד, עליו לדעת שהקב"ה ברא רפואה למכתו (יש מביאים מן הקדמונים שחכמת הרפואה באה ממקום גבוה בשונה משאר החכמות), **אך באופן שיוקל עליו לזכור שהוא זקוק לעזרתו ית'.** כי לו היתה הרפואה כמו האכילה, לא היה זוכר מכך.

והנה בימינו אנו עדים לכך שמתגלות רפואות חדשות בכל עת, רפואות פלאיות, אלפי רפואות ממש, ואעפ"כ **הקב"ה משאיר את ענין הרפואה כפי שהיה מקדם, ולכן אף פעם אין הדבר ברור שהרפואה תעלה יפה.** כי רצה שבני האדם ידברו כפי שהרבה מאוד בני אדם מדברים היום - אני צריך להגיע לפרק תהלים... אני סומך על הקב"ה, כי אני בעצמי איני יודע מה תהיה השפעת הרפואה עלי...

ולכן אמרו חז"ל (ב"ב קטז, א): **"מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים"**. ולא אמרו שילך אצל רופא תוך כדי שימת בטחוננו בה'. כי ברפואה אינו בטוח כלל שהרופא יועיל לו. והוא זקוק לזכות מיוחדת.

מכאן ניתנה רשות לרופא לרפואת – הרופא צריך לקבל רשות מהצדיק

בספר 'בלבת אש' (תולדות הרה"ק ר' משה יחיאל מאוז'רוב - חנטשין ואבותיו הק' זיע"א) מביא מעשה בשני אנשים שחלו באותה מחלה, שהרופאים לא מצאו לה מזור, אחד מהם היה בעל אמונה ונסע להרה"ק רבי חיים שמואל מחנטשין זצ"ל. והצדיק צווה לו לנסוע לרופא פלוני ועל ידו תבוא רפואתו בס"ד. כששמע על כך השני, נסע אף הוא לאותו רופא. הראשון התרפא והשני לא התרפא. כשבא השני לשאול את הצדיק מדוע הלה התרפא והוא לא, השיב לו הצדיק: חז"ל אמרו עה"פ **ורפא ירפא, מכאן שניתנה רשות לרופא לרפואתו.** 'מכאן', פירושו: ממעון הצדיק. אם הוא מקבל רשות מהצדיק - הוא יכול לרפאות. אם לא - אינו יכול.

וביסוד הדבר פירושו שהחולה זקוק לעוד קצת אמונה ובטחון ועוד קצת הכנעה, והרי מפני כך השכינה נמצאת למעלה מראשותיו של חולה, כי החולה מבין שהוא צריך להגיע להקב"ה. חולשת הגוף מביאה אותו להרגשה שהוא בידיו של הקב"ה. הגוף חלש וממילא אינו מגושם. מדובר במציאות אחרת לגמרי. בשונה מרעבון, הקב"ה לא רצה שהמחלה תחלוף מיד.

ואז הוא צריך לעשות פעולה גשמית.

כפי שהבאנו כמה פעמים מהאבני נזר זיע"א, שתחילה צריך האדם לעשות פעולה רוחנית כדי לעורר את השפע למעלה. ע"י לימוד דף גמרא ברציפות, וע"י תשובה, ותפילה באופן הראוי מתוך ביטול והכנעה עד שבסיום תפילתו מקבלת צרתו פנים אחרות לגמרי. התפילה בנויה באופן כזה שאם קודם התפילה רואה האדם את חסרונו כנורא ואיום, וכל תקוותו אינה אלא שהתפילה תועיל לו להפטר ממנו, הרי שתוך כדי תפילתו, הוא רואה את חסרונו הולך ומתמלא על אף שאין שום שינוי במציאות, כי הכרתו בגדלותו של הקב"ה שהוא כל יכול, ושהוא מתכוון אך ורק לטובתו ושהכל בידו יתברך, מתחזקת במוחו ובלבו על-ידי אמירת אשרי ועל-ידי אמירת רפאנו ה' ונרפא ועל-ידי עזרת אבותינו וסמיכת גאולה לתפילה, כך שלאחר התפילה, הגם שהוא צריך עדיין באופן טכני שהחסרון יתמלא, אין הוא רואה אותו כנורא כ"כ. זה מה שהתפילה מועילה.

ובעומק מדובר בתועלת עצומה, כי כל עוד החסרון היה בעיניו גדול מאוד, אמונתו שהקב"ה יעזור בין רגע, יכולה היתה להתבטא בדיבורו, אבל שיקבל מזה ישוב הדעת, כמעט לא היה אפשרי. הוא אמר אז: הקב"ה יכול לעשות אפילו דבר כזה גדול. נכון, אבל זה גדול. מה שקרה אחרי שהתפלל הוא שהיות שנכנס לעולם כזה של מושגים, אשר באמת היו ידועים לו מכבר, אבל היה רחוק מהם, ועכשיו השיגם באופן אמיתי ואור התורה והאמונה נכנס בו, כיון שהחסרון כבר נראה לו קטן בהרבה, קל לו להרגיש שהקב"ה יעזור.

להקב"ה תכנית מסודרת - תמתין בסבלנות ותראה שהכל מסתדר

אמש נפגשתי עם יהודי ישיש הקרוב לגיל מאה. ביקשתי ממנו שיתן לי אימרה אחת מנסיון החיים שלו. הוא חשב כמה רגעים ואז אמר לי שלוש מילים: תהיה תמיד בסבלנות. שאלתי אותו: מה הכוונה להיות בסבלנות? להיות בסבלנות עם בני אדם? אמר לי: לא, לא! סבלנות עם הקב"ה. בכל הבעיות בחיים שבגללם אתה מרגיש אבוד, תזכור שיש להקב"ה תכנית מסודרת. תמתין בסבלנות ותראה שהכל מסתדר. זה מה שאני יכול לומר לך מנסיון החיים שלי.

אכן אם האדם יתבונן על העבר יראה כמה פעמים היה בטוח שדברים מסויימים לעולם לא יסתדרו, ופעל ויגע והשקיע כוחות נפש, ובסוף הסתדרו כמו מאלהים. על האדם להתקרב אל ה' עוד קצת ועוד קצת, ובהגיע הזמן (- ואתה נותן להם את אכלם בעתו), הדברים מתחילים להסתדר אחד לאחד. הרגשה זו צריכה לעטוף את האדם בשעת תפילתו,

למרות שעדיין אינו בן תשעים... זהו הדבר הראשון שהאדם עושה נוכח כל מצוקה. הוא הולך לשם, כי משם מגיע השפע. גם בפרנסה, גם באכילה, גם ברפואה, וגם בשאר כל ענייני השפע שהאדם זקוק להם. ואז הוא צריך לפעול שהשפע הזה שכבר התעורר וכבר ירד מלמעלה, ייכנס לעולם העשייה. הדבר דומה למי שמקבל הודעה מהדואר שהחבילה שהזמין ממתין לו שיבוא לקחתו, והוא מבקש מחבירו שעובר שם שיביא לו את החבילה.

כשאדם מתפלל, ואומר בתפילתו: ברוך אתה ה' רופא חולי עמו ישראל, ברוך אתה ה' גואל ישראל. הרי זה אומר שהחבילה הגיעה, וכעת הוא מחפש מישהו שיכול להביא לו את החבילה, ולא מישהו שילך לייצר את זה.

כאשר יש לאדם חולי, ההרגש פועל עליו יותר מאשר בחסרון הפרנסה

הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זצ"ל היה אומר בשם הצדיק ר' דוד לובינער זצ"ל: כתוב בישיעה (מד, 1): "אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלוקים". דרכו של אדם כשנחלה, שתחילה הוא רץ לכל הרופאים, וכשהוא רואה שלא הועיל לו, רק אז הוא מתחיל לערוך עצרות תפילה. אומר הקב"ה: אני ראשון. לפני הכל עליך לפנות אלי. יש סדר, והסדר הזה פועל בכל העניינים. לפשפש במעשיו, להתפלל בעד חבריו הצריך לאותו דבר, ולעסוק בכל האופנים לעורר את השפע למעלה ולהמשיכו, ורק לאחר מכן, לעשות פעולה להביא את השפע לעולם המעשה. ללכת לרופא. אכן כן, בוודאי צריך ללכת אל הרופא. אין זה אומר שצריך להמתין חצי שנה עד שהולכים לרופא, אך הכוונה שתפיסת המוח צריכה להיות שכך הוא הסדר.

ובכן, לגבי זה אין הרפואה שונה מן השאר, אך לגבי הנסיון, ברפואה הוא יותר קשה מבשאר עניינים. וצריך לשים לב לכך. אמנם יתכן שבסוף, כשיראה עד כמה ההשתדלות ברפואה אינה מועילה, יהיה יותר קל, אבל לפני שקולטים זאת, זה קשה יותר מאשר עניינים אחרים. מכיוון שנראה שהרפואה פועלת בדומה לאכילה, ולמען האמת אינה פועלת בדומה לאכילה. בפרנסה הוא כבר קלט שעליו לומר פרשת המן ולהשליך על ה' יהבו, אבל ברפואה, הגם שהוא אומר תהלים, הוא שקוע כל כולו בהשתדלות.

ויש סיבה נוספת לכך שברפואה הנסיון יותר קשה, וכבר נזכר לעיל בקצרה, והיא שכאשר יש לאדם חולי, ההרגש פועל עליו יותר מאשר בחסרון הפרנסה, כי בדרך כלל נפשו של אדם יותר חביבה עליו מממונו, והרי הוא מאבד את ישוב דעתו ושלותו, וכתוצאה מכך הוא מאבד את הישרות, את מדת התפארת שרבינו המחבר מדריכנו בה.

הרבה שמצליחים, הרבה שכמעט מצליחים והרבה שאינם מצליחים. אי אפשר לדעת. הקב"ה סידר את זה במכוון באופן כזה.

לא הסיבה גורמת לתוצאה אלא שהתוצאה מביאה את הסיבה

על האדם להבין שזה לא כמו אכילה. המבצע הזה שעבד על ילד אחד, לא עובד על ילד אחר. כי בתחומים אלה רוצה הקב"ה שאצטרך לומר יהי רצון. הפת לחם לומד שלכן נפסק בשולחן ערוך (או"ח רל, ד) שברפואה צריך לומר יהי רצון שיהיה עסק זה לי לרפואה, ובאכילה - הגם שיש בזוהר (בשלת, הו"ד במגן אברהם סימן קסו ס"ק ב) שצריך להתפלל על האכילה קודם האכילה, אין בזה הלכה ברורה בשולחן ערוך, כי מדובר בשתי סוגיות שונות.

ויחד עם זה צריך לשים לב שמבחינה רגשית תמיד מדובר בדברים שיותר נחוצים לאדם מהכסף. לא לפי האמת. לפי האמת האכילה נחוצה בהרבה. כי אם אדם לא אוכל הוא עלול למות. הן כך כתב רבינו המחבר שמה שיותר נחוץ לאדם, יותר מצוי. האויר - מצוי בכל עת חינום אין כסף; האוכל - גם מצוי, אבל צריך להתאמץ כדי להשיגו; כסף - עוד יותר קשה להשיגו. אבל בתחומי הבריאות, כולל בריאות הילדים ובריאות הנפש, אין דבר שאפשר לומר עליו בבירור שזה מה שיועיל, ולכן זה מערער את נפש האדם. כי אדם חושב שאם היה עושה כך וכך, התוצאה היתה שונה, וכן הלאה. ועל זה צריך להילחם בחרב ובחנית. כשמדובר בחולי, צריך לזכור תמיד, שאם בסוף קרה מה שקרה, אין זה אלא שכך היה צריך לקרות, ולכן הרופא לא היה, או שלא הבין. דבר זה עלול לערער את נפש האדם יותר מאשר בכסף, ולכן צריך לשנן את היסוד של הבטחון, שלא הסיבה גרמה את התוצאה, אלא להיפך, מכיוון שהתוצאה היתה צריכה לקרות, לכן סיבב הקב"ה שכך יהיה.

אמש סיפר לי יהודי שבנו המתין שבע שנים לילדים, וכל מה שעשו לא הועיל. והנה במשך זמן רב ביקשו להיפגש עם עסקן מסויים, ולא הצליחו, עד שיום אחד עלה בידם להיפגש אתו ולשבת סביב שולחן אחד. הם התחילו לגלגל את סיפורם והעסקן אמר בהתפעלות: רק אתמול שמעתי מרופא מסויים שהמציא רעיון כלשהו וניסה אותו על זוג אחד בלבד. תנסו את זה. הם ניסו ונושעו מיד. ולפני שבועיים היה הברית. לו היו מגיעים אל העסקן יום אחד קודם, לא היו מקבלים את המידע הזה.

הנה כי כן, כשהקב"ה רוצה - הפתרון קיים, כשאינו רוצה - אינו קיים. הנה מקודם דיברנו על המחלה הידועה ל"ע. שם הדבר נראה בחוש ממש שטיפולי הכימותרפיה

רבינו המחבר אומר לנו שהרפואה היא בדיוק כמו שאר הדברים. ולכן עלינו לדעת שכפי שהקב"ה מסייע בשאר הדברים הוא מסייע גם בזה. גם אם אין ידוע איך, מה, ובעוד כמה זמן. אבל ברור שהקב"ה רוצה להוביל את האדם למקום טוב יותר, וזה פועל באותו דפוס.

גם בבריאות הנפש ישנו חוסר בהירות מה יועיל לזה

ולהבנת הדברים נרחיב בענין נוסף, שבו ניתן לראות זאת יותר בבהירות. בריאות הנפש. כפי יש חולי הגוף, כך יש חולי הנפש שמתבטא בהרגשים קשים ומזיקים, וכאשר עינינו רואות, ישנה היום מודעות רבה לכך, ומוצאים לכל חולי שם והגדרה. והקב"ה סיבב שיהיה הרבה יותר אפשרויות לטפל בזה.

דוגמא פשוטה לכך: קריאת האותיות. הקב"ה נתן הרבה חכמה בסוגיא זו. ישנם היום פתרונות נפלאים לילד שאינו מצליח לקרוא.. צעירים יותר, מבוגרים יותר; מצבים פשוטים ומצבים מורכבים, ומצליחים היום להציל נפשות רבות ולהחזיר להם את החשק ללמוד ולהתקדם. וכיוצא בזה ישנם ילדים ובחורים רבים שמתמודדים בקשיי הלמידה שונים, זה בריכוז, זה בהבנה, וכן הלאה.

הנה רבינו המחבר עם ביאורו של הפת לחם, מאיר לנו את העינים: התכנית היא שלא ידע האדם איזה דבר באמת יועיל לו. בשונה מאכילה. כשאדם ממליץ לחבירו: "אל תלך לשום מקום, רק לפלוגי. כי הוא כבר עזר לאלפי אנשים". זהו כשלושן. השומע כבר נכשל. כי הוא כבר בטוח שפלוגי יעזור לו. והרי זה כמו בכל עניני רפואה, שצריך לסמוך רק על הקב"ה.

גם אם עלה בידו לשכנע את בנו בן הארבע עשרה שילך למומחה פלוגי שגובה אלף דולר על פגישה בת שעה שבה הוא בוחן את העומד לפניו ומגדיר את קשייו, אין זה אומר שזהו האיש המתאים ושבאמת יקלע אל המטרה.

ובכן, הפתרון איננו להקים ארגון יותר טוב לילדים בעלי קשיים לימודיים. (אולי כדאי להקים ארגון כזה, ואפשר שזו מצוה גדולה) אבל עלינו להבין שהקב"ה הכניס בכוונה את האב ואת בנו לחוסר בהירות מהו הפתרון, כי זוהי סוגיית החולי והרפואה. שהאדם מגיע למצב שנושא את עיניו לשמים ואומר: ריבונו של עולם! אינני יודע מה יעזור.

וכן לגבי העברת ילד ממוסד למוסד, מהכא להתם ומהתם להכא. תבדקו לפי עשר או עשרים השנים האחרונות האם זה הפתרון. האם זה נכון שכל אלה שלמדו כאן צמחו לגדולי ישראל, וכל השאר לא... בכל מקום יש

מועילים לאחד ולשני לא. אף פעם אי אפשר לדעת מה יועיל ומה לא יועיל.

הבועה בה' חסד יסובבנו בתנאי שעושים את ההשתדלות

הרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א מספר מה ששמע מאברך אחד שזוגתו חלתה במחלה הידועה ל"ע, והרופאים פסקו לה ששה שבועות של חיים בלבד. אך היא הכניסה את אמה בביתה וטיפלה בה במסירות במשך ארבע שנים וחייתה עוד ועוד. הטיפולים שנתנו לה הצליחו למעלה מן המשוער. בו ביום שאמה נפטרה, הטיפולים הפסיקו להשפיע עליה, וכעבור ששה שבועות היא נפטרה. למען יאריכון ימיך התקיים באופן הנראה לעין.

הוי אומר: אי אפשר לדעת האם הגוף יגיב לטיפולים או לא, כי זה שונה אצל כל אחד, אבל לאדם יש עבודה נפלאה להפוך את הסיבה והמסובב'. הוא לא חולה מפני שהגוף אינו מגיב יפה לטיפולים. ורואים בחוש ניסים ונפלאות. אותו אחד שבתחילה הגוף הגיב באופן נורא מאוד לטיפולים, והרופאים כבר הודיעו למשפחה שעליהם להתכונן לגרוע מכל, פתאום הגיע עסקן ואמר לנסות טיפול אחר, ורואים

מאז ניסים ונפלאות. אנו מדברים על דברים שמתרחשים כעת... האנשים מסביב עומדים משתאים האם זה סתם נס כמו קריעת ים סוף? או שמא הרופאים לא-יוצאים? איך יתכן כדבר הזה? הלא הם פשוט הרסו את גופו. הוא כבר עמד שבוע לפני מותו! ועכשיו העבירו אותו לבית חולים אחר והגוף מגיב יפה לטיפולים, והמחלה מתחילה לסגת, וקיים סיכוי להציל אפילו את האבר הנגוע. אכן רבינו המחבר כותב במפורש שרק כך פועלת הרפואה, מתחילת הבריאה ועד סופה. היתה תקופה קצרה שהיה בה ספר רפואות, אך גנזו אותו, כי הרפואה אינה כמו אכילה. וכשהאדם זוכר זאת, יותר קל לו שלא לטעות. הוא מבין שהקב"ה רצה שזה יעבוד כך, ואז הוא מתחזק עוד ועוד בבטחון בה' ומהפך שוב ושוב את הסיבה והמסובב. הוא נלחם בזה. ואז הוא זוכה ומתקיים בו והבוטח בה' חסד יסובבנו. אבל רק בתנאי שהוא עושה את ההשתדלות. כי אם אינו עושה את ההשתדלות, הרי אינו עושה מה שמוטל עליו כדברי רבינו המחבר. ועכ"פ זוהי עבודה שפועלת בחלקי הנפש היותר עמוקים ומזככת אותם, ובאופן זה מסייעת לאדם להתדבק בה'.

(נמסר ביום שלישי פרשת קדושים כ"ט ניסן תשפ"ד)

היוצא לנו:

ההשתדלות בענייני רפואה שווה להשתדלות בענייני פרנסה, בזה שמצד אחד צריך להאמין ולזכור שהשפע מגיע אך ורק מהקב"ה. וההשתדלות, גם אם זה השתדלות המותרת, לא מעלה ולא מוריד. ומצד שני צריך לעסוק בהשתדלות כי כך צווה הבורא. ע"מ להמשיך את השפע אל עולם העשייה. וגם ע"מ לבחון את האדם אם יעשה את ההשתדלות באופן הנכון והראוי.

בענייני רפואה ישנו חוסר בהירות מה יועיל ומה לא יועיל. כי כך האדם יהיה יותר תלוי ברבש"ע. ואם יגש לענין זה שלא כראוי, הוא יכעס יותר וירגיש חוסר אונים. אבל אם האדם יודע שלכתחילה זה כך, ובשונה מאכילה אינו יכול לדעת מה יועיל לו ואיך יועיל לו, אלא שצריך לסמוך לגמרי על הקב"ה, זה גורם לאדם שלמרות שעליו לעשות מה שצריך ע"פ דרך הטבע, עדיין יזכור לסמוך ולבטוח רק בהקב"ה.

הודעה משמחת

בשעה טובה ומוצלחת ניתן להשיג דיסק-און-קי (USB) מלא וגדוש עם 200 שיעורים בשער הבטחון שנמסרו ע"י הרב שמעון שפיצער שליט"א במסגרת מזור אמונה ובטחון מוקדים לרכישה:

טלפון - 052-768-3249
טלפון - 052-760-4121
טלפון - 052-761-3239

אשדוד:
חיפה:
קרית גת:

חנות ספרים סאנטאר
חנות 'מול איצקוביץ'
שיכון ה' - טל: 053-315-3305

בני ברק:
בני ברק:
בני ברק:

חנות ספרים וואלדמן קרית בעלזא
חנות 'ספרים וינקל' רח' עלי הכהן 16
טלפון - 052-761-2069

ירושלים:
ירושלים:
בית שמש:

קול הביניי

ארה"ב 718.686.8300
ארץ ישראל 072.257.7726
בלגיה 03.300.0223

לקבלת הקונטרס 'הביניי' המלא
וכן לקבלת השיעורים המלאים במייל

שלחו מייל למערכת 'הביניי'
info@machonhavineini.com

לקבלת טעימה יומית במייל
וכן גיליון זה מדי שבוע

שלחו מייל לכתובת
Teimaminahor@gmail.com

קו 'ענמו וראו'

מסר יומי קצר משיעורי
הרב שמעון שפיצער שליט"א
02.302.4389